

MUHAFAZA ALTINA ALINAN DEFTER VE BELGELERDE BEYANNAMENİN DURUMU

Ömer DÖNMEZ ^(*)

I - GİRİŞ

Ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunu araştırmak ve eğer tespit edilmemişse gerçek değerini tespit etmek üzere gerçekleştirilen işlemler vergi kanunlarımız açısından "*vergi incelemesi*" olarak nitelendirilmektedir. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu gereğince vergi incelemesi, incelemeye yetkili olanlarca¹ ne zaman yapılacağı önceden haber verilmeksizin tarh zamanaşımı süresi sonuna kadar her zaman yapılabilir ve gerektiğinde işletmeye dâhil iktisadi kıymetlerin fiili envanterinin yapılmasına ve beyannamelerde gösterilmesi gereken unsurların doğruluğunun tetkikini de gerektirebilir.

Vergi incelemeleri, Vergi Usul Kanunu'nun 139'uncu maddesi gereğince esas olarak inceleme-ye tabi olan mükelleflerin işyerinde yapılmaktadır. Ancak işyerlerinin bu tür bir uygulamaya müsait olmaması, ölüm, işin terk edilmiş olması gibi zaruri sebeplerle incelemenin yerinde yapılması imkânsız olur veya mükellef ve vergi sorumlusu isterlerse inceleme dairede de yapılabilir. Bahsedilen nedenlerle mükelleflerin işyerlerinde gerçekleştirilemeyen vergi incelemeleri mükelleflerin de istekleri doğrultusunda çoğunlukla inceleme elemanına tahsis edil-

miş bulunan dairelerde gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte, vergi incelemeleri sırasında mükelleflerin vergi kaçırdıklarına dair verilerin tespit edildiği hallerde veya mükelleflere ait bir ihbar durumuyla karşılaşılan hallerde, mükellefin defter ve belgelerini kendisine verilen kanuni süreler içerisinde getirmesini beklemeden emniyet marifetiyle baskın yapılmak suretiyle defter ve belgelerin muhafaza altına alınması söz konusu olabilmektedir. İşte bu yazı, defter ve belgeleri muhafaza altına alınan mükellefin, beyanname verme süresinin bir aydan az kalması halinde süreçten nasıl etkilendiğini ve bu durumla karşılaşan mükellefin durumunun ne olacağından kısaca bahsetmektir.

II- ARAMALI İNCELEME

Vergi Usul Kanunu'nun 142'nci maddesi gereğince "**ihbar veya yapılan incelemeler dolayısıyla, bir mükellefin vergi kaçırdığına delalet eden emareler bulunursa, bu mükellef veya kaçakçılıkla ilgisi görülen diğer şahıslar nezdinde ve bunların üzerinde arama yapılabilir.**" (vergi incelemesi veya yapılan bir ihbar sonucunda, vergi kaçırdığını gösteren emareler bulunan bir mükellefin işyerinde, üzerinde, aracında veya evinde yapılan denetime "*arama*" denilmektedir.) Aramanın yapılabilmesi için;

^(*) Vergi Denetmen Yardımcısı

¹ VUK' un 135'inci maddesinde incelemeye yetkili olanlar; Hesap Uzmanları, Hesap Uzman Yardımcıları, ilin en büyük mal memuru, Vergi Denetmenleri, Vergi Denetmen Yardımcıları, Vergi Dairesi Müdürleri, Maliye Müfettişleri, Maliye Müfettiş Muavinleri, Gelirler Kontrolörleri, Stajyer Gelirler Kontrolörleri, GGM merkez ve taşra teşkilatında müdür olarak çalışanlar sayılmaktadır.

24 Şubat 2008 : Yeni Beyanname verme süresinin son günü

V- SONUÇ

Defter ve belgeleri, kanuni beyanname verme sürelerine bir aydan daha az bir süre kala muhafaza altına alınan mükellefler, gerekli başvuruyu yaparak

beyanname ile ilgili bilgilerine ulaşabilmekte ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 144'üncü maddesi gereğince beyanname verme süreleri kendiliğinden bir ay uzamaktadır. Aramalı incelemeler sonucu defter ve belgelerini vergi inceleme elemanları tarafından muhafaza altına alınan mükelleflerin beyanname verirken bu hususu gözden kaçırmamalarında yarar vardır.